

มุมมองทางอาชญาวิทยากับปัญหากลุ่มรถจักรยานยนต์ซิ่งของวัยรุ่น (เด็กแว้น) Criminology Perspective with Moto-punk (Dek Wan)

ปิยะพร ตันณีกุล

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
piyaporn7230@gmail.com

บทคัดย่อ

เด็กแว้นเป็นปัญหาเรื้อรังที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาเป็นเวลานาน และยังไม่สามารถขจัดปัญหาออกไปได้อย่างเด็ดขาด ซึ่งการเข้าสู่การเป็นเด็กแว้นเป็นกระบวนการที่มีความหมายและมีความสำคัญต่อการนำไปสู่หนทางในการแก้ปัญหา การเข้าสู่เส้นทางของการเป็นเด็กแว้นส่วนใหญ่เกิดจาก 1) การคบเพื่อน โดยมีเพื่อนที่รู้จักกันชักชวนเข้ามาแก๊งค์ 2) สภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่ของชุมชนที่มีแก๊งค์เด็กแว้นอยู่เป็นจำนวนมาก 3) ปัญหาครอบครัว และการเข้าสู่กระบวนการเด็กแว้นสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กได้ เช่น ความต้องการการยอมรับ ความต้องการสถานภาพ ความต้องการสร้างความเป็นตัวของตัวเอง รวมไปถึงการตอบสนองความรู้สึกด้านอารมณ์

ดังนั้นการแก้ปัญหาเด็กแว้นมิใช่เป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะสถาบันที่สำคัญที่ถือเป็นรากฐานเบื้องต้นในการช่วยกันแก้ปัญหา ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

คำสำคัญ: เด็กแว้น มุมมอง อาชญาวิทยา

Abstract

Moto-punks (Dek Wan) are a chronic problem with the Thai society for a long time and can not strictly get rid of the problem. Entering moto-punk (dek wan) is a meaningful process. It is important to lead the way to solve problems. Getting into the Moto-punks (Dek Wan) is usually caused by friend, the community that a lot of Moto-punks (Dek Wan) and family problem. Access to Moto-punks's (Dek Wan) processes can respond their's need, for example: acceptance, status, self-esteem or emotional.

So, solving about moto-punk (dek wan) problem is not a duty of someone but due to the cooperation of all sectors. Especially important institutions that is the basic base to solving problems are family, school and community.

Keywords: Moto-punks (Dek Wan), perspective, criminology

1. บทนำ

“สิ่งที่วัยรุ่นอยากได้สามอันดับแรกคือ โทรศัพท์มือถือ ปีน และรถมอเตอร์ไซด์” คำบอกเล่าถึงสามสิ่งของเด็กวัยรุ่นชาย ต้องการได้ครอบครองผ่านการวิจัยของ ผศ.ดร.ปนัดดา ชำนาญสุข จากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แม้ว่าสองสิ่งแรกเหมือนไร้พิษภัยเมื่อเทียบกับอาวุธปืน หากแต่พิจารณาอย่างจริงจังจะพบว่าเทคโนโลยีเหล่านี้ หากนำไปใช้ในทางที่ผิดจะก่ออันตรายมหาศาล โดยเฉพาะรถมอเตอร์ไซด์ (ปนัดดา ชำนาญสุข, 2552)

เด็กแว้น เป็นชื่อที่เรียกกลุ่มเด็กและเยาวชนชายที่ชอบรวมกลุ่มกับเพื่อนในการขับซึ่งรถจักรยานยนต์แข่งกันบนท้องถนน ฝ่ายไหนชนะจะมีทรัพย์สินต่าง ๆ เป็นเดิมพัน ไม่ว่าจะเป็นเงิน รถจักรยานยนต์ หรือแม้แต่เด็กสาวที่นั่งซ้อนท้าย ที่เรียกว่า “เด็กสก็อย” ของอีกฝ่ายไปร่วมหลับนอนเป็นรางวัล

“รถมอเตอร์ไซด์” ของเด็กแว้นถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างตัวตนและพื้นที่ทางสังคมเพื่อเสริมอำนาจให้พวกเขาหลุดพ้นจากความเป็นคนไม่มีตัวตนในสังคม ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งปัญหาในสังคมที่เกิดขึ้นในหมู่วัยรุ่น วัยที่ชอบความท้าทาย รักความสุข เต็มไปด้วยความคึกคะนองและต้องการการยอมรับจากสังคม ซึ่งปัญหานี้ไม่ใช่ปัญหาใหม่ของสังคมไทย หากแต่เป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน และทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งมีปรากฏข่าวต่าง ๆ มากมาย เช่น

เด็กแว้นซิ่ง!! กว่า 20 คัน กระบะพุ่งชนดับ-แก๊งรถกระจาย กรูมทำร้ายคนขับสุดซูลมุน มีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวนหลายราย เสียชีวิต 1 ราย (ข่าวสดออนไลน์, 23 พฤษภาคม 2560 จาก https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_360561)

ตำรวจล้อมจับเด็กแว้นที่ยึดถนนสุวินทวงศ์ประลองความเร็ว ระหว่างกวาดต้อน เด็กแว้นซิ่งหนีเฉี่ยวชนกันเอง 7 คัน ทำโหล่มวัย 15 ปีเสียชีวิต ส่วนเพื่อนที่เป็นเยาวชนเจ็บอีก 6 คน (ไทยรัฐออนไลน์, 3 กันยายน 2560 จาก <https://www.thairath.co.th/content/1058317>)

หวังปาฏิหาริย์! ป้ากระเป๋ารถเมล์ โดนแว้นซิ่งชน กลายเป็นเจ้าหญิงนิทรา ลูกสาวกุมมือขอให้ลืมตา (ข่าวสดออนไลน์, 14 สิงหาคม 2560 จาก https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_472776)

แว้นซ่าป่วนเมือง ปาน้ำโคลโครกใส่ชาวบ้านและนักท่องเที่ยวในเทศกาลวันสงกรานต์ (เดลินิวส์ออนไลน์ 14 เมษายน 2560 จาก <https://www.dailynews.co.th/regional/568072>)

ช่างก่อสร้างพลเมืองดีวัย 30 เข้าห้ามทัพเด็กแว้นหัวใหญ่เมืองชล ที่ชอบซิ่งจักรยานยนต์เข้าทำลายหลอดไฟส่องเตือนการก่อสร้าง สุดท้ายเจอเด็กแสบยกพวกมารุมทำร้ายขโมยรถจักรยานยนต์ติดมือไปด้วย (ไทยรัฐออนไลน์, 2 ธันวาคม 2559 จาก <https://www.thairath.co.th/content/800037>)

ตำรวจ “บก.น.7” ลุยกวาดล้างเด็กแว้นฝั่งธนบุรีครั้งใหญ่ ระดมกำลังกว่า 400 นาย ลุยจับทั้งคืน จับกุมเยาวชน 55 คน ผู้ใหญ่ 40 คน และตรวจยึดรถจักรยานยนต์ 82 คัน พร้อมตามลากคอผู้จัดทำเพจชักชวนคนมาแว้นตามหมายจับศาลได้อีก 4 ราย (ไทยรัฐออนไลน์, 24 ธันวาคม 2560 จาก <https://www.thairath.co.th/content/1160948>)

ปัญหา “เด็กแว้น” หรือวัยรุ่นซิ่งจักรยานยนต์ตามท้องถนนนับเป็นปัญหาที่แก้ไม่ตกในสังคมไทย ช่วงหลายปีที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพยายามไขปริศนาหาหนทางแก้ปัญหาแต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง เด็กแว้นยังเกิดขึ้นอยู่ทั่วไปที่มีถนนที่เหมาะสมให้เด็กเหล่านี้มาประลองฝีมือ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเดือนร้อนรำคาญแก่สังคมเป็นอย่างมาก เพราะการขับรถจักรยานยนต์ที่ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ร่วมใช้ทางอาจส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุกับผู้ใช้รถใช้ถนนคนอื่นได้โดยง่าย ส่วนเสียงของเครื่องยนต์รถจักรยานยนต์ที่ตั้งสนั่นก็สร้างความรำคาญและทำลายช่วงเวลาพักผ่อนอันแสนสงบสุขในยามวิกาลอย่างไร้สำนึกเช่นเดียวกัน ผู้ได้รับความเดือนร้อนต่างเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจปราบปรามพฤติกรรมดังกล่าวของเด็กแว้น แต่การจับกุมดำเนินคดีแต่ละครั้งไม่ใช่เรื่องที่กระทำได้ง่าย เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องระดมกำลังตำรวจจากหลายท้องที่และใช้ทรัพยากรจำนวนมากเพื่อการสกัดจับเด็กแว้น รวมทั้งต้องเสียอันตรายจากการถูกเด็กแว้นขับรถจักรยานยนต์ชนในเวลาที่เกิดอุบัติเหตุการจับกุม แต่สุดท้ายดูเหมือนว่าผลลัพธ์จะไม่คุ้มค่างับสิ่งที่ลงทุนไป การจับเด็กผู้กระทำผิด การดำเนินคดี และการพิพากษาลงโทษหรือคุกคามประพฤตินี้ไม่สามารถยับยั้ง (deterrence) ปัญหาดังกล่าวได้ เพราะยังปรากฏว่ามีผู้แข่งรายใหม่

เข้าสู่สนามประลองความเร็วเสมอ ๆ และปัญหานี้ไม่ได้เป็นปัญหาเฉพาะในกรุงเทพมหานครเท่านั้น แต่ยังขยายไปยังเมืองใหญ่ ๆ สร้างปัญหาให้แก่ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนและยังลุกลามไปยังปัญหาอาชญากรรมอื่น ๆ อีก เช่น การพนัน ยาเสพติด ปัญหาทางเพศ ทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย และที่หนักที่สุดคือ ฆาตกรรม

แม้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะคิดค้นแผนการต่าง ๆ เพื่อปราบปรามเด็กแว้นและวางมาตรการในการป้องกันมิให้มีการแว้นเกิดขึ้นในหลายมิติแล้วก็ตาม แต่ยังไม่สามารถป้องกันและปราบปรามปัญหาเด็กแว้นให้หมดไปได้ ดังนั้น จึงสังเกตเห็นได้ว่าปัญหาเด็กแว้นมิใช่หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพียงฝ่ายเดียวอีกต่อไป แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหุ้นส่วนทางสังคมทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน หรือ NGO ที่ต้องเข้ามาร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อช่วยกันแก้ปัญหาเด็กแว้นให้หมดไปจากสังคมไทย

2. เกี่ยวกับ “เด็กแว้น”

เด็กแว้น (มีการสะกด เด็กแว้น) หรือ เด็กแซป หมายถึงผู้ที่อายุประมาณ 13-28 ปี ที่ออกขับมอเตอร์ไซค์ไปเป็นกลุ่มในเวลากลางคืน มีลักษณะการแต่งกาย และทรงผม รวมถึงรสนิยมการฟังเพลง

เด็กแว้นหรือแซปนั้น มีผู้สันนิษฐานว่ามาจาก "แซปคุง" (Zabbkung) ซึ่งเป็นตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นในโอกาสครบรอบ 7 ปีของสตูดิโอเขียนการ์ตูน มอนสเตอร์คลับ (สตูดิโอของคนไทย ผู้วาดการ์ตูนเรื่อง Joe the Sea-cret Agent) ส่วนคำว่า “แว้น” นั้น มาจากเสียงท้อโอเสียงที่ตัดแปลงให้เสียงดังขึ้น รวมไปถึงเสียงดังที่เกิดจากการบิดหนีตำรวจ แต่ก่อนสมัยเครื่องยนต์ 2 จังหวะ เมื่อบิดก็จะเกิดเสียงดัง “แว้น ๆ ๆ”

ในอดีตระหว่างคำสองคำนี้จะใช้แตกต่างกัน "เด็กแซป" นั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะวงการมอเตอร์ไซด์ แต่จะเหมารวมถึงกลุ่มเด็กที่ชอบทำตัวให้โดดเด่นสะดุดตาชาวบ้านด้วยวิธีการผิด ๆ เพื่อให้เป็นที่สนใจ เช่น การชกต่อยในงานฟรคอนเสิร์ต ใส่เสื้อผ้าสีสันบาดตา ไม่เรียนหนังสือ มั่วสุมอยู่แถวโต๊ะสนุกเกอร์ แต่ที่พวกเขาแซปขึ้นชอบมากเป็นพิเศษ คือ การตัดแปลงรถจักรยานยนต์ และรวมตัวกันเป็นแก๊ง และในที่สุดก็ได้พัฒนากลายเป็น "เด็กแว้น"

ราชบัณฑิตยสถานได้จัดพิมพ์ "พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1" หรือพจนานุกรมฉบับวัยรุ่น ให้ความหมายของคำว่า เด็กแว้น ไว้ว่า "วัยรุ่นผู้ชายที่ชอบเร่งเครื่องมอเตอร์ไซค์ให้มีเสียงดังแว้น ๆ" และเด็กแว้นมักมาควบคู่กับเด็กสก็๊อย หมายถึง วัยรุ่นผู้หญิงที่ชอบทำมอเตอร์ไซค์ของเด็กแว้นในลักษณะกอดรัด มักนุ่งกางเกงยีนส์ขาสั้นมาก ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550, หน้า 70)

เอกลักษณ์และพฤติกรรมของเด็กแว้น มักจะชอบใส่กางเกงขาเดฟพืตมาก ๆ พร้อมเสื้อสีดำตัวเล็ก หรือเสื้อที่มีสกรีนลายชื่อนักร้องขวัญใจวัยรุ่นต่าง ๆ บางรายอาจจะแสดงความมั่นใจขึ้นมาอีกระดับหนึ่งด้วยการใส่กางเกงขาสั้น และต้องเป็นยี่ห้อสุดฮิตอย่าง เจเน เท่านั้น ทรงผมสุดฮิต คือ “ทรงป๊อป โปเตโต้” ที่มีเอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร คือ ปาดปอยผมจากด้านข้างเกือบจดหูพาดมาอีกข้างหนึ่งของใบหน้า มีปอยผมห้อยมาปิดตา เด็กแว้นส่วนใหญ่จะใส่รองเท้าแตะแบบนิ้วคีบรุ่น “ต.ช.ด.” หรือ ตราช้างดาว เพราะราคาไม่แพง สำหรับแนวเพลงที่ชาวแว้น หรือแซป ชอบมากเป็นพิเศษ คือ บอดี้แอสลม บิ๊กแอส linkin park หรือวงที่กำลังเป็นขวัญใจวัยรุ่นเมืองไทยอยู่ในขณะนั้น ๆ

รถที่นำไปใช้ในการขับส่วนใหญ่จะเป็นรถมอเตอร์ไซค์ รุ่นมีโอ ฮอนด้าคลิก หรือนูโวออโตเมติก ซึ่งล้วนเป็นรถที่ไม่มีเกียร์สามารถบิดคันเร่งได้อย่างสะดวก ซึ่งรถเกือบทุกคันต้องผ่านกระบวนการปรุงแต่งมาแล้วทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการปาดเบาะให้บางเฉียบ การโหมตีฟายเครื่องให้แรงและเสียงดัง ซึ่งการแต่งรถแต่ละครั้งนั้นจะต้องใช้เงินอยู่ที่เรือนพันไปจนถึงหมื่นบาท (ผู้จัดการออนไลน์, 24 ธันวาคม 2560 จาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9500000096422>)

ถนน 10 อันดับที่เด็กแว้นใช้เป็นสนามประลองฝีมือและได้รับการร้องเรียนมากที่สุดโดยเฉพาะในคืน วันศุกร์-เสาร์ โดย 10 อันดับของถนนในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหากลุ่มวัยรุ่นและเยาวชนขับซิ่ง

รถยนต์นั่งส่วนบุคคล รถยนต์กระบะ และรถจักรยานยนต์ โดยทำการปิดถนนหลวง เพื่อให้เป็นสนามแข่งขันประลองความเร็วได้แก่

อันดับที่ 1 ถนนเกษตร- นวมินทร์

อันดับที่ 6 ถนนราชพฤกษ์

อันดับที่ 2 ถนนบางนา-ตราด

อันดับที่ 7 ถนนจตุรทิศ พระราม9-ศรีอยุธยา

อันดับที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ

อันดับที่ 8 พระราม 4

อันดับที่ 4 ถนนกาญจนาภิเษก

อันดับที่ 9 ถนนศรีนครินทร์

อันดับที่ 5 ถนนวิภาวดี-รังสิต

อันดับที่ 10 ถนนสุขสวัสดิ์

จะเห็นว่า 10 อันดับ ที่เด็กแว้นเลือกใช้ทางแข่งขันนั้น จะมีลักษณะทางกายภาพของถนนเป็นทางตรง มีแยกสัญญาณไฟไม่มากนัก และอยู่ในพื้นที่รอยต่อระหว่างสถานีตำรวจ ทั้งนี้ก็เพื่ออำนวยความสะดวกในการหลบหนีการกวาดจับกุมของเจ้าหน้าที่ (Independent News Network, 24 ธันวาคม 2560 จาก <http://www.innnews.co.th/shownews/show?newscode=404517>)

3. มุมมองทางอาชญาวิทยากับเด็กแว้น

จากปัญหากลุ่มรถจักรยานยนต์ซึ่งของวัยรุ่น (เด็กแว้น) มีส่วนที่ต้องนำมาพิจารณาหลายประเด็น โดยผ่านมุมมองทางอาชญาวิทยา พบประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 เข้ามาเป็นเด็กแว้นได้อย่างไร

การเข้าสู่เส้นทางของการเป็นเด็กแว้นส่วนใหญ่มักเกิดจากสภาพแวดล้อมพาไป เช่น มีเพื่อนเป็นเด็กแว้น ครอบครัวเปิดอู่ซ่อมรถ บางครอบครัวเป็นครอบครัวที่มีปัญหา มีการหย่าร้าง ซึ่งจากงานวิจัยของอรนิตย์ บุนนาค (2555) เรื่องการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน: กรณีแข่งรถบนถนนหลวง พบว่าเด็กแว้นส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือ ขาดการอบรมเนื่องจากบิดามารดามีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือค้าขาย สถานภาพทางครอบครัวส่วนใหญ่จะหย่าร้าง สถานที่อยู่อาศัยมักเป็นบ้านเช่า ซึ่งสอดคล้องกับวรวัตต์ ชาญวิรัตน์ และจุฬารัตน์ โสตะ (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการณ์เข้าร่วมกลุ่มรถจักรยานยนต์ซึ่งของวัยรุ่นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มรถจักรยานยนต์ซึ่งมีอายุระหว่าง 13 – 23 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นส่วนใหญ่ ด้านครอบครัว บิดามารดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีฐานะค่อนข้างยากจน

จากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่อง จะพบว่า เด็กแว้นมักจะเป็นเด็กที่ขาดโอกาสในชีวิต ขาดการเอาใจใส่ดูแล ขาดความอบอุ่น เมื่อความอบอุ่นในครอบครัวไม่มี ทำให้ขาดสิ่งยึดเหนี่ยว ซึ่งตามทฤษฎีพันธะทางสังคม (Social Bond Theory) เฮอร์ชิตได้ตั้งสมมติฐานว่า พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นผลมาจากพันธะของบุคคลที่มีต่อสถาบันทางสังคมได้อ่อนแอหรือถูกทำลายโดยเฮอร์ชิตได้แบ่งองค์ประกอบของทฤษฎีนี้ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ความผูกพัน (attachment) หมายความว่า การที่บุคคลมีความผูกพัน หรือความรักใคร่กับบุคคลอื่น
2. ข้อผูกมัด (commitment) หมายความว่า การที่บุคคลถูกผูกมัดกับการดำเนินชีวิตตามทำนองคลองธรรมของสังคม
3. การเข้าร่วม (involvement) หมายความว่า การที่บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เป็นเหตุให้บุคคลถูกจำกัดเวลาที่จะไปประกอบอาชญากรรม เนื่องจากเวลาส่วนมากได้ถูกใช้ไปในการประกอบกิจกรรมของสังคม
4. ความเชื่อ (belief) หมายความว่า ระดับของความเชื่อถือที่บุคคลมีต่อค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม หากมีระดับความเชื่อสูงก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำผิดกฎระเบียบของสังคม (Larry J. Siegel, 2006, p. 230)

หากบุคคลใดมีองค์ประกอบทั้งสี่ประการนี้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง บุคคลนั้นย่อมจะไม่คิดนอกกลุ่มนอกทางหรือกระทำผิด แต่ทว่าเด็กแว้นเหล่านี้เป็นบุคคลที่ขาดความรักความอบอุ่น ไม่มีความผูกพันกับครอบครัว ไม่ยึดเอาบรรทัดฐานของ

สังคมมาเป็นแนวปฏิบัติ แต่พวกเขาต้องการการยอมรับ ต้องการให้คนอื่นเห็นคุณค่าในตัวตน ดังนั้น การเข้าสู่การเป็นเด็กแว้น จะทำให้พวกเขา รู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับและเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อกลุ่ม ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้เป็นความรู้สึกที่ไม่เคยได้รับจากครอบครัวมาก่อน

นอกจากนี้ ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่เด็กเหล่านี้รู้สึกว่าคุณค่าตนเองยังมีตัวตนและมีความสำคัญ คือ เพื่อน การคบเพื่อนเป็นตัวแบบที่จะทำให้บุคคลนั้นเป็นเช่นไร ซึ่งในทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Theory of Differential Association) ซัทเธอร์แลนด์ (Edwin Sutherland) เชื่อว่า พฤติกรรมอาชญากร เรียนรู้ได้โดยการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดภายในกลุ่ม ความประพฤติที่แสดงมาในลักษณะอาชญากรขึ้นอยู่กับ ความแตกต่างในช่วงระยะเวลา ความสม่ำเสมอในการติดต่อ ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี, 2554, หน้า 107) ดังนั้น การคบเพื่อนที่เป็นเด็กแว้น และมีการคบหาสมาคมกันอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอเป็นเวลานาน ทำให้เกิดการถ่ายทอดความคิด เกิดกระบวนการเรียนรู้ไปสู่การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่เห็นดีเห็นงามกับการเข้ามาเป็นเด็กแว้น และเห็นว่าเป็นสิ่งที่ทำให้ตนมีคุณค่า กระบวนการเข้าสู่การเป็นเด็กแว้นจึงเกิดขึ้น

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การเข้าสู่การเป็นเด็กแว้น มีสาเหตุมาจาก

1. การคบเพื่อน โดยมีเพื่อนที่รู้จักกันชักชวนเข้ามาแก๊งค์ มีความสนุกสนาน มีความเป็นอิสระ ได้ทำอะไรในสิ่งที่ตนเองและเพื่อน ๆ สามารถทำได้ ได้เที่ยวตอนกลางคืน มีการขับซิ่งรถมอเตอร์ไซด์เป็นกลุ่มแก๊งค์และมีความรู้สึกภูมิใจ
2. สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของชุมชน ในละแวกที่อยู่อาศัยที่เป็นสาเหตุสำคัญอีกประการ หากละแวกบ้านหรือที่พักอาศัยมีแก๊งค์เด็กแว้นอยู่เป็นจำนวนมาก ย่อมทำให้การตัดสินใจเข้าร่วมกลุ่มเป็นไปได้โดยง่าย
3. ปัญหาครอบครัว เช่น ครอบครัวหย่าร้าง ความยากจนทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก ส่งผลให้เด็กเข้าร่วมกลุ่มเด็กแว้นและในบางครั้ง การแว้นมีสินพนันเข้ามาเกี่ยวข้องเท่ากับเป็นช่องทางในการหาเงินเพื่อมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

ประเด็นที่ 2 เข้ามาเป็นเด็กแว้นเพื่ออะไร

จากงานวิจัยของ วรวิทย์ ชาญวิรัตน์ และจุฬารัตน์ โสตะ (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรม การเข้าร่วมกลุ่มรถจักรยานยนต์ซึ่งของวัยรุ่นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” ผลการศึกษาด้านการเข้าร่วมกลุ่มรถจักรยานยนต์ซึ่งส่วนมากเกิดจากความอยากรู้ อยากเห็น ความต้องการแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นความท้าทาย ความต้องการเป็นจุดเด่น ต้องการเพื่อน ช่วงเวลาในการรวมกลุ่มคือวันศุกร์ วันเสาร์ ในช่วงเวลา 22.00 น. – 03.00 น. ซึ่งมีกิจกรรมการขับรถเป็นกลุ่มฉวัดเฉวียน รวมถึงการแข่งขันเพื่อประลองความเร็ว และส่วนมากทราบถึงกฎหมายจราจรแต่ไม่มีความเกรงกลัว และทราบถึงความคิดของบุคคลภายนอกต่อกลุ่มของตน รวมทั้งอยากให้บุคคลภายนอกยอมรับ จึงเห็นได้ว่า การเข้าสู่เส้นทางเด็กแว้นนั้น เด็กและเยาวชนเหล่านี้มักมาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ มีการศึกษาน้อย และมีฐานะที่ไม่ดี จึงไม่เป็นการยากที่เด็กแว้นเหล่านี้จะชวนชวนเพื่อหาทางให้ตนเองมีจุดเด่นและได้รับการยอมรับ จึงมีการสร้างสังคมของตนเองขึ้นมาและเมื่อเกิดเป็นสังคมของกลุ่มแว้น ย่อมทำให้เกิดวัฒนธรรมรอง ซึ่งในทฤษฎีทางอาชญาวิทยาได้กล่าวถึงวัฒนธรรมรองไว้มากมาย โดยเฉพาะ มิลเลอร์ (Walter Miller) ได้อธิบายไว้ว่า ชนชั้นล่างมีวัฒนธรรมที่แยกตัวและแตกต่างจากชนชั้นกลาง ค่านิยมของชนชั้นกลาง คือ “การได้รับความสำเร็จ” ค่านิยมของชนชั้นล่าง คือ “จุดศูนย์กลางของความสนใจ” (focal concern) ซึ่งได้แก่

- 1) ความยุ่งยาก (trouble) หมายถึง การเข้าไปมีความเกี่ยวพันกับความยุ่งยาก ได้แก่ การกระทำผิดกฎหมาย จะทำให้ได้รับการยอมรับในด้านสถานภาพ
- 2) ความแข็งแกร่ง (toughness) หมายถึง การมีรูปร่างและอุปนิสัยในทางที่เป็นผู้ชาย มีความอดทนและแข็งแรง มีความกล้าหาญไม่เกรงกลัวต่อการถูกข่มขู่หรือต่อสู้อย่างไร เป็นค่านิยมที่ได้รับการยกย่อง
- 3) ความฉลาด (smartness) หมายถึง ความชำนาญในการเอาชนะผู้อื่นเพื่อความอยู่รอดในชีวิตประจำวัน แต่เป็นในลักษณะเอาเปรียบผู้อื่น จะทำให้ได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำหรือหัวหน้าแก๊งค์
- 4) ความตื่นเต้น (excitement) หมายถึง การค้นหาสิ่งตื่นเต้น ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับการดื่มแอลกอฮอล์และการเล่นการพนันทุกชนิด

5) โชคชะตา (fate) หมายถึง ความคิดที่ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นชะตาชีวิตที่ถูกกำหนดไว้ มนุษย์ไม่สามารถควบคุมได้

6) ความอิสระ (autonomy) หมายถึง การไม่ยอมรับในอำนาจและกฎเกณฑ์ของสังคม

วัฒนธรรมลักษณะนี้ทำให้เกิดการกระทำผิดในลักษณะเป็นแก๊ง เพราะต้องการได้รับการยอมรับ หลีกเลี่ยงการดูถูก ต้องการให้ตนเป็นจุดศูนย์กลางของความสนใจ (ปกรณัม มณีปกรณัม, 2555, หน้า 290-293) ซึ่งวัฒนธรรมเรื่องนี้ปรากฏอยู่ในตัวเด็กแว้น รวมตัวกันเป็นแก๊งเพื่ออวดความสามารถว่าตนมีความเชี่ยวชาญ ยิ่งเมื่อแข่งชนะ เด็กแว้นจะรู้สึกว่าเป็นคนสำคัญ และได้รับการยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนวรัตน์ พรหมรัตน์ (ม.ป.ป.) ได้ทำการศึกษาวัยรุ่นเรื่อง “ปรากฏการณ์เด็กแว้น สก๊อย และแซ็บในสังคมไทย: การก่อตัว ปัญหา และทางออก” ผลการวิจัยพบว่า ปรากฏการณ์เด็กแว้น สก๊อย และแซ็บ เกิดขึ้นจากปัจจัยหลักสองประการคือปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก สำหรับปัจจัยภายใน กลุ่มเด็กแว้น สก๊อย และแซ็บ คือกลุ่มวัยรุ่นจากชนบทที่ถูกส่งเข้ามาับการศึกษาและใช้ชีวิตแบบคนเมือง แต่ไม่สามารถปรับวิถีชีวิตของตนให้เข้ากับชนชั้นกลางในเมืองได้ จึงได้สร้างมาตรฐานทางวัฒนธรรมขึ้นมาเป็นของตนเอง วัฒนธรรมย่อยนี้มีพื้นฐานส่วนหนึ่งมาจากแบบแผนพฤติกรรมทางสังคมของชนบท คือ วัฒนธรรมกลุ่ม และพื้นฐานอีกส่วนหนึ่งมาจากวัฒนธรรมชนชั้นกลางในเมือง ที่เน้นความสำคัญของคุณค่าทางวัตถุ ดังนั้นมาตรฐานทางวัฒนธรรมที่กลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้สร้างขึ้นจึงมีการผสมผสานหรือปะปนกันระหว่างบรรทัดฐานของสังคมเมืองและสังคมชนบท คือ กิจกรรมทางสังคมมักจะเน้นการรวมกลุ่มแบบชนบท แต่ลักษณะของกิจกรรมจะเป็นแบบสังคมเมือง ในส่วนของปัจจัยภายนอก คือการสร้างชุดวาทกรรม “เด็กแว้น” ขึ้นโดยชนชั้นกลางในเมืองเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแบ่งและจัดช่วงชั้นให้กับกลุ่มเด็กแว้น สก๊อย และแซ็บ ซึ่งถือเป็นคนกลุ่มใหม่ของสังคมเมือง และพยายามใช้วาทกรรมชุดดังกล่าวเบียดขับให้คนกลุ่มนี้กลายเป็น “คนอื่น” ในสังคม เมื่อวัยรุ่นแต่ละกลุ่มไม่สามารถต้านแรงเบียดขับของสังคมได้ จึงมีความพยายามในการสร้างอัตลักษณ์ใหม่ให้หลุดพ้นจากการถูกเบียดขับของสังคม โดยการพยายามที่จะนิยามอัตลักษณ์เด็กแว้น สก๊อยและแซ็บ ขึ้นใหม่ให้กลายเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มอื่นที่แตกต่างไปจากอัตลักษณ์ของกลุ่มตน (มนวรัตน์ พรหมรัตน์ (.ป.ป.ม). https://www.m-society.go.th/download/article/article_20150922114100.pdf)

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าวัฒนธรรมรองในการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กแว้น ไม่ว่าจะเป็นความต้องการการยอมรับ ความต้องการสถานภาพ ความต้องการสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง รวมไปถึงการตอบสนองความรู้สึกด้านอารมณ์ ได้แก่ อารมณ์และความรู้สึกที่ได้จากการประลองความเร็ว ทำให้รู้สึกตื่นเต้นและเป็นอิสระ วัฒนธรรมรองดังกล่าวจึงเป็นทางออกของปัญหาที่น่าสนใจและน่าดึงดูดใจสำหรับกลุ่มเด็กแว้น

4. แนวทางการแก้ไขปัญหา

การแก้ไขปัญหาลูกแว้น จะต้องเป็นการแก้ไขแบบบูรณาการร่วมกันของสถาบันที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มจาก สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และชุมชน

สถาบันครอบครัว จะต้องเริ่มที่พ่อแม่ ปลูกฝัง ชัดเฝ้าพฤติกรรมที่ถูกต้องและเป็นไปตามบรรทัดฐานทางสังคมให้แก่ลูก ได้แก่

1. การเป็นต้นแบบที่ดีแก่ลูก พ่อแม่จะต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูกเห็นและต้องเป็นการกระทำที่มีความสม่ำเสมอ และลูกจะเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่และนำมาเป็นแบบแผนในการใช้ชีวิตต่อไป บทบาทการเป็นต้นแบบ (role model) ที่ดี มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพเป็นอย่างยิ่ง จากบทความของนายแพทย์อุดม เพชรสังหาร ได้เขียนบทความเกี่ยวกับเซลล์กระจกเงา (Mirror Neuron) ว่า ในสมองของมนุษย์จะมีเซลล์อยู่ชนิดหนึ่งที่ทำหน้าที่เป็นเหมือนกระจกเงาที่สะท้อนพฤติกรรมที่เห็นและบังคับให้เลียนแบบพฤติกรรมนั้นทั้งในด้านดีและด้านไม่ดี (อุดม เพชรสังหาร, 2551) ดังนั้น การที่เด็กเห็นพฤติกรรมของพ่อแม่ เด็กย่อมเลียนแบบตามเหมือนกระจกเงา เช่น ถ้าพ่อแม่ชี้แจงจุดหงิดใจร้อน ลูกก็จะซึมซับพฤติกรรมของพ่อแม่และกลายเป็นเด็กชี้แจงหงิดใจร้อนเช่นกัน

2. การสื่อสาร มนุษย์อาศัยการสื่อสารเพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งการสื่อสารมิได้หมายความว่าเพียงแค่ภาษาพูดเท่านั้น แต่ยังสามารถสื่อสารผ่านทางภาษากายได้ด้วย การแสดงความรู้สึกซึ่งกันและกันจะทำให้ครอบครัวมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นและนำไปสู่การเปิดเผยความรู้สึก ความต้องการ ปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อลูกเข้ามาขอคำปรึกษา พ่อแม่ควรจะเป็นผู้ฟังที่ดีด้วย พร้อมทั้งให้กำลังใจ มิใช่การจ้องจับผิด เมื่อลูกทำดี พ่อแม่ควรให้ความชื่นชมเพื่อให้ลูกเกิดความภาคภูมิใจ เมื่อลูกทำผิด พ่อแม่ต้องตักเตือนด้วยเหตุผลและความเข้าใจ ไม่ใช่อารมณ์

สถาบันการศึกษา เป็นสถาบันที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับสถาบันครอบครัว เนื่องจากจะต้องรับช่วงต่อจากครอบครัวเพื่อให้การอบรมสั่งสอนทั้งในเรื่องของการดำรงอยู่ในสังคมอย่างถูกต้องทำนองคลองธรรมและการให้ความรู้เพื่อการดำรงชีพ จากงานวิจัยจะพบว่า เด็กแวนส่วนใหญ่จะมีผลการเรียนที่ไม่ค่อยดี การมาโรงเรียนเพื่อการพบปะเพื่อนฝูง โดยขาดจุดมุ่งหมายในชีวิต เพราะเด็กแวนเหล่านี้ขาดมาตรฐานของนิยามคำว่า “เด็กดี” สถาบันการศึกษาจึงควรเป็นสถานที่ในการช่วยเหลือให้เด็กเหล่านี้มีที่ยืนในสังคม สร้างความเป็นตัวตนที่สังคมยอมรับและเด็กรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ครูจะต้องมีบทบาทส่งเสริมการพัฒนาการด้านสังคมและจริยธรรม รับฟังปัญหาของเด็ก มีวิธีการในการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง นอกจากจะต้องพัฒนาเด็กแล้ว ครูยังต้องมีบทบาทในการทำความเข้าใจกับพ่อแม่ของเด็กด้วยการให้ความรู้ การส่งเสริมพฤติกรรมวัยรุ่นแก่พ่อแม่ โดยให้พ่อแม่เริ่มจากการเป็นแบบอย่างที่ดี มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเป็นการพบปะพูดคุย สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนและสภาพความเป็นอยู่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาต่อไป

ชุมชน คนในชุมชนต้องร่วมแรงร่วมใจ ช่วยเหลือกัน โดยช่วยกันสอดส่องพฤติกรรมของเด็กในชุมชน หากพบเห็นเด็กคนใดที่มีลักษณะที่ผิดปกติไปจากเดิม ควรจะต้องแจ้งผู้ปกครองและช่วยกันหาวิธีแก้ปัญหา นอกจากนี้ คนในชุมชนจะต้องมีความเอื้ออาทร มีความอบอุ่นปลอดภัย ผู้นำชุมชนสามารถเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชนในด้านของนโยบาย เช่น การสร้างลานกีฬาในชุมชน การสอนธรรมะแก่เยาวชนโดยให้วัดเข้ามา มีพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามาทำกิจกรรมและแสดงความคิดสร้างสรรค์

6. เอกสารอ้างอิง

- ข่าวสดออนไลน์. ค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2560 จาก https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_360561
- ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี. (2554). **ทฤษฎีอาชญาวิทยาร่วมสมัยกับการวิจัยทางด้านอาชญาวิทยาในปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: หิโนทยาการพิมพ์.
- เดลินิวส์ออนไลน์. ค้นเมื่อ 14 เมษายน 2560 จาก <https://www.dailynews.co.th/regional/568072>
- ไทยรัฐออนไลน์. ค้นเมื่อ 3 กันยายน 2560 จาก <https://www.thairath.co.th/content/1058317>
- ไทยรัฐออนไลน์. ค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2559 จาก <https://www.thairath.co.th/content/800037>
- ไทยรัฐออนไลน์. ค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2560 จาก <https://www.thairath.co.th/content/1160948>
- ปกรณ์ มณีปกรณ์. (2555). **ทฤษฎีอาชญาวิทยา**. กรุงเทพฯ: เอ็ม.ที.เพลส.
- ปนัดดา ชำนาญสุข. (2552). **เรื่อง รัก รุนแรง: โลกชายขอบของนักบิด**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.
- ผู้จัดการออนไลน์. ค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2560 จาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=950000096422>
- วรวิทย์ ชาญวิรัตน์ และจุฬารัตน์ โสตะ (2556). **พฤติกรรมกรรโชกทรัพย์ร่วมกลุ่มรถจักรยานยนต์ซึ่งของวัยรุ่นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น**. ปรินญาณินพนธ์สารานุกรมศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มนรัตน์ พรหมรัตน์ (.ป.ป.ม). **ปรากฏการณ์เด็กแวน สก๊อย และแซ็บในสังคมไทยการก่อตัว ปัญหา และทางออก** . ค้นเมื่อ 10 มกราคม 2561 จาก https://www.m-society.go.th/download/article/article_20150922114100.pdf

อรนิตย์ บุณนาค. (2555). การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน: กรณีแข่งรถบนถนนหลวง. เอกสารการอบรมหลักสูตร

ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง รุ่น 16 วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.

อุดม เพชรสังหาร. “สอนลูกอย่างไรดี คำตอบอยู่ที่เซลล์กระจกเงา” นิตยสารรักลูก ปีที่ 26 ฉบับที่ 301 กุมภาพันธ์ 2551.

Independent News Network, 24 ธันวาคม 2560 จาก

<http://www.innnews.co.th/shownews/show?newscode=404517>

Larry, J. S. (2006). *Criminology*. Belmont, CA: Thomson Wardsworth.